

ĐỀ NGUỒN THI VÀO LỚP 10

Năm học: 2023 – 2024

Môn: Ngữ Văn

Thời gian làm bài: 120 phút

PHẦN I. ĐỌC HIỂU (2,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

"(...) chúng ta hãy biết trân quý vẻ đẹp tâm hồn, bởi đó là yếu tố tiên quyết làm nên giá trị chân chính của một con người. Con người là tổng hòa của vẻ đẹp hình thức bên ngoài lẫn tâm hồn bên trong (...). Với tôi, vẻ đẹp đáng được nâng niu, trân trọng được ngưỡng mộ hơn hết vẫn là nét đẹp toát lên từ tâm hồn mỗi người.

Vẻ đẹp tâm hồn là vẻ đẹp tổng hòa của cảm xúc, nhận thức, lý trí và khát vọng của lòng nhân ái, bao dung, thấu hiểu và sẻ chia, của sự chân thành, hiểu biết, thái độ, cách suy nghĩ và sự lắng nghe trong cuộc sống. Một tâm hồn đẹp giúp ta biết yêu thương, biết sống đẹp, sống có ích. Vẻ đẹp tâm hồn như người ta vẫn nói, tuy nó không có hình hài nhưng thực sự sâu xa và bền vững. Bởi vậy, đó là cái đẹp đáng được quý trọng nhất.

(...) Giống như lớp vỏ bên ngoài, như bình hoa hay một cô búp bê, khi ngắm mãi, (...) ta cũng sẽ thấy chán. Vẻ đẹp hình thức của một con người cũng vậy. Dầu đẹp, dầu ấn tượng đến mấy rồi cũng sẽ dễ dàng bị xóa nhòa nếu người đó chỉ là một con người nhạt nhẽo, vô duyên, hay ích kỷ, xấu xa... Nhưng vẻ đẹp tâm hồn thì khác. Nó luôn tạo nên được sức thu hút vô hình và mạnh mẽ nhất, là giá trị thực sự lâu bền của bản thân mỗi người. Một người có tâm hồn đẹp thì vẻ đẹp tâm hồn sẽ càng tôn vinh, bồi đắp cho vẻ đẹp hình thức của người ấy. Và muốn có được vẻ đẹp tâm hồn, mỗi người cần phải trải qua quá trình rèn luyện, tu dưỡng, học hỏi một cách thường xuyên (...)"

(Nguyễn Đình Thi, Trích "Vẻ đẹp tâm hồn")

,Nguồn: <http://baolaocai.vn/baivietcu/20180518090329594-ve-dep-tam-hon>

Câu 1 (0,5 điểm): Phương thức biểu đạt chính của đoạn trích trên là gì?

Câu 2 (0,5 điểm): Chỉ ra phép liên kết giữa hai câu văn sau: "Vẻ đẹp tâm hồn như người ta vẫn nói, tuy nó không có hình hài nhưng thực sự sâu xa và bền vững. Bởi vậy, đó là cái đẹp đáng được quý trọng nhất".

Câu 3 (0,5 điểm): Em hiểu như thế nào về nội dung của câu văn: "Một tâm hồn đẹp giúp ta biết yêu thương, biết sống đẹp, sống có ích"?

Câu 4 (0,5 điểm): Một người có tâm hồn đẹp thì vẻ đẹp tâm hồn sẽ càng tôn vinh, bồi đắp cho vẻ đẹp hình thức của người ấy". Em có đồng tình với quan điểm này của tác giả không? Vì sao?

II. PHẦN LÀM VĂN (8,0 điểm)

Câu 1 (3,0 điểm): Viết bài văn bàn về cách thức để con người rèn luyện, tu dưỡng vẻ đẹp tâm hồn.

Câu 2 (5,0 điểm):

Bông nhận ra hương ôi
Phả vào trong gió se
Sương chùng chình qua ngõ
Hình như thu đã về.

Sông được lúc dềnh dàng
Chim bắt đầu vội vã
Có đám mây mùa hạ
Vắt nửa mình sang thu.

(Hữu Thỉnh, *Sang thu*, Ngữ văn 9, tập hai, NXB Giáo dục Việt Nam, 2015.)

HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 THPT
NĂM HỌC 2023 - 2024
MÔN: NGỮ VĂN 9

A. HƯỚNG DẪN CHUNG.

- Bài làm chỉ được điểm tối đa khi đảm bảo đủ các ý và có kỹ năng làm bài, có khả năng diễn đạt tốt.
- Khuyến khích những bài viết sáng tạo, có cách trình bày khoa học, chữ viết sạch đẹp.
- Tổng điểm của toàn bài là 10,0 điểm, cho lẻ đến 0,25 điểm. *Hướng dẫn chấm* chỉ nêu một số thang điểm chính; trên cơ sở đó, giám khảo có thể bàn bạc thống nhất định ra các thang điểm chi tiết.

B. HƯỚNG DẪN CỤ THỂ.

I. ĐỌC- HIỂU (2.0 điểm)		
	Nội dung	Điểm
Câu	Đọc văn bản và thực hiện các yêu cầu từ câu 1 đến câu 4.	2.0
1	Phương thức biểu đạt chính: <i>Nghị luận</i>	0,5
2	Phép nối: <i>Bởi vậy</i>	0,5
3	“ <i>Một tâm hồn đẹp giúp ta biết yêu thương, biết sống đẹp, sống có ích</i> ” là có nghĩa là khi có một tâm hồn đẹp con người không chỉ biết yêu thương mà còn biết sẻ chia có thái độ và cách suy nghĩ thấu đáo,.. nhờ vậy lối sống trở thành sống đẹp, cuộc sống trở nên có ý nghĩa hơn.	0,5
4	Hoàn toàn đồng ý với quan niệm của tác giả. Bởi vẻ đẹp tâm hồn tạo nên sức hút vô cùng mạnh mẽ và bền vững. Nó chính là một trong yếu tố quan trọng làm nên vẻ đẹp hình thức hoàn thiện nhất	0,5
II.LÀM VĂN (8,0 điểm)		
Câu 1	Trình bày suy nghĩ về vai trò của việc học hỏi đối với học sinh	3,0
	a. Đảm bảo cấu trúc bài văn nghị luận xã hội: Có đầy đủ bộ cục ba phần mở bài, thân bài, kết bài.	0,25
	b.Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: <i>cách thức để con người rèn luyện, tu dưỡng vẻ đẹp tâm hồn.</i>	0,25
	c.Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm; vận dụng tốt các thao tác lập luận; kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng, rút ra bài học nhận thức và hành động.	2,0
	* Giải thích Vẻ đẹp tâm hồn: là vẻ đẹp bên trong mỗi con người, là nhân cách, phẩm chất tốt đẹp, những đức tính quý báu mà mỗi chúng ta cần rèn luyện, trau dồi để hoàn thiện bản thân mình. =>Khẳng định: <i>con người rèn luyện, tu dưỡng vẻ đẹp tâm hồn.</i>	0,25
	*Trình bày suy nghĩ về cách thức để con người rèn luyện, tu dưỡng vẻ đẹp tâm hồn. Nuôi dưỡng tâm hồn là điều rất quan trọng và thật cần thiết. Việc làm ấy cần được tiến hành thường xuyên và ngay từ khi còn nhỏ. - Mỗi người có thể nuôi dưỡng tâm hồn mình bằng nhiều cách khác nhau:	1,0

	<ul style="list-style-type: none"> + Biết lắng nghe sự chỉ bảo của ông bà, cha mẹ, thầy cô giáo + Không ngừng học hỏi để nâng cao vốn sống, vốn hiểu biết + Luôn hướng thiện và có tâm hồn đồng cảm với người khác + Biết cách sống mình vì mọi người, bản thân không bao giờ vụ lợi và luôn có ý chí vươn lên trong cuộc sống + Tránh gây tổn thương cho những người xung quanh + Biết chia sẻ niềm vui mà bạn mình vừa nhận được,... lời nói đi đôi với việc làm, hành động bên ngoài thống nhất với suy nghĩ bên trong... * Trong cuộc sống vẫn còn có nhiều người quá tự cao tự đại, ảo tưởng về sức mạnh của bản thân mà không chịu trau dồi, tiến bộ. Lại có những người đề cao vẻ đẹp về ngoại hình, hình thức hơn vẻ đẹp tâm hồn, nhân cách,... những người này đáng bị xã hội thẳng thắn phê phán và chỉ trích. * Bài học nhận thức và hành động: <ul style="list-style-type: none"> - Nhận thức được tầm quan trọng của việc nuôi dưỡng vẻ đẹp tâm hồn. - Tu dưỡng , rèn luyện đạo đức để hoàn thiện vẻ đẹp của bản thân - Biết quan sát, lắng nghe, học hỏi, nhạy cảm, thấu hiểu, chia sẻ với người khác để cùng hướng tới những điều thiện -> Học sinh cần lấy những dẫn chứng thể hiện cả hai mặt tích cực, tiêu cực và bàn luận thêm về dẫn chứng. 	0,25
	<ul style="list-style-type: none"> - Nhận thức được tầm quan trọng của việc nuôi dưỡng vẻ đẹp tâm hồn. - Tu dưỡng , rèn luyện đạo đức để hoàn thiện vẻ đẹp của bản thân - Biết quan sát, lắng nghe, học hỏi, nhạy cảm, thấu hiểu, chia sẻ với người khác để cùng hướng tới những điều thiện -> Học sinh cần lấy những dẫn chứng thể hiện cả hai mặt tích cực, tiêu cực và bàn luận thêm về dẫn chứng. 	0,5
	d.Sáng tạo: Có cách diễn đạt mới mẻ, thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận.	0,25
	e.Chính tả, dùng từ, đặt câu: Hạn chế lỗi chính tả, dùng từ, đặt câu.	0,25
Câu 2	Người viết có thể cảm nhận theo nhiều cách khác nhau miễn là phù hợp với nội dung, nghệ thuật mà đoạn thơ đem lại.	5,0
	a.Đảm bảo cấu trúc bài văn nghị luận văn học: Có đầy đủ bố cục ba phần mở bài, thân bài, kết bài.	0,5
	b.Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: Cảm nhận về giá trị nội dung nghệ thuật đoạn thơ.	0,5
	c.Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm; vận dụng tốt các thao tác lập luận; kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng.	3,0
	- Vài nét về tác giả Hữu Thỉnh , bài thơ <i>Sang thu</i> và đoạn thơ.	0,5
	Ý 1. Cảm nhận khổ 1 : * Vẻ đẹp thiên nhiên mùa thu trong khoảnh khắc giao mùa (qua các tín hiệu thu về nơi không gian vườn ngõ) - HS cảm nhận vẻ đẹp của các hình ảnh: + Hương ổi: mùi hương bình dị, dân dã đặc trưng của mùa thu miền Bắc khi mùa ổi chín. + Động từ “phả”: sự lan tỏa, trộn lẫn: gọi tả về một không gian dường như mang cả hương thơm của mùa thu, của sự trong lành + Gió se: gió hơi lạnh, khô, là gió heo may của mùa thu, không phải cơn gió nam của mùa xuân hay gió bắc mùa đông. + Sương: hiện tượng ngưng tụ hơi nước khi thời tiết chuyển lạnh vào buổi tối và sáng sớm.	1,0

